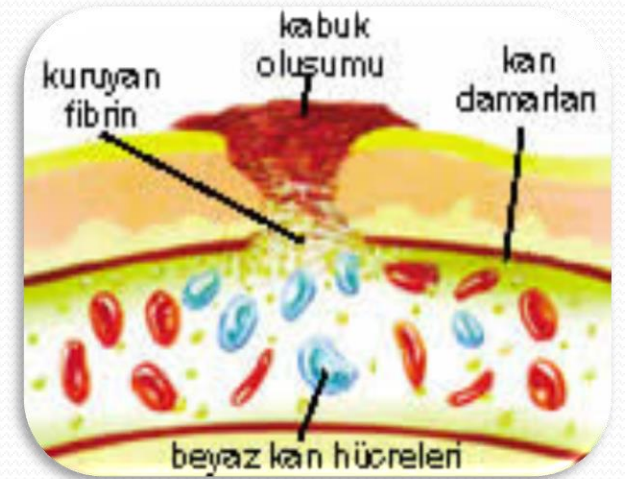
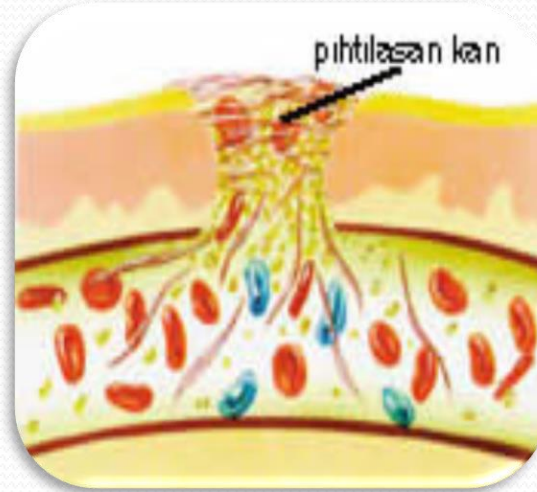
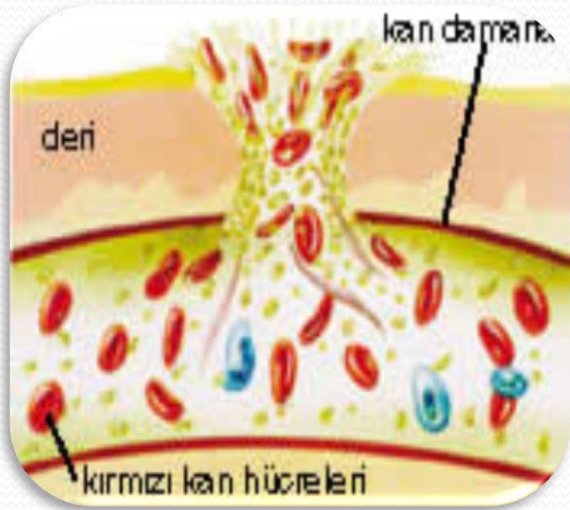

(4)-KANAMALARDA İLK YARDIM

Kanama Nedir?

- Damar bütünlüğünün bozulması sonucu kanın damar dışına (vücudun içine veya dışına doğru) doğru akmasıdır.

Kanamamanın ciddiyei aşağıdaki durumlara bağlıdır:

- Kanamanın hızı,
- Vücutta kanın aktığı bölge,
- Kanama miktarı,
- Kişinin fiziksel durumu ve yaşı.

Kaç Çeşit Kanama Vardır?

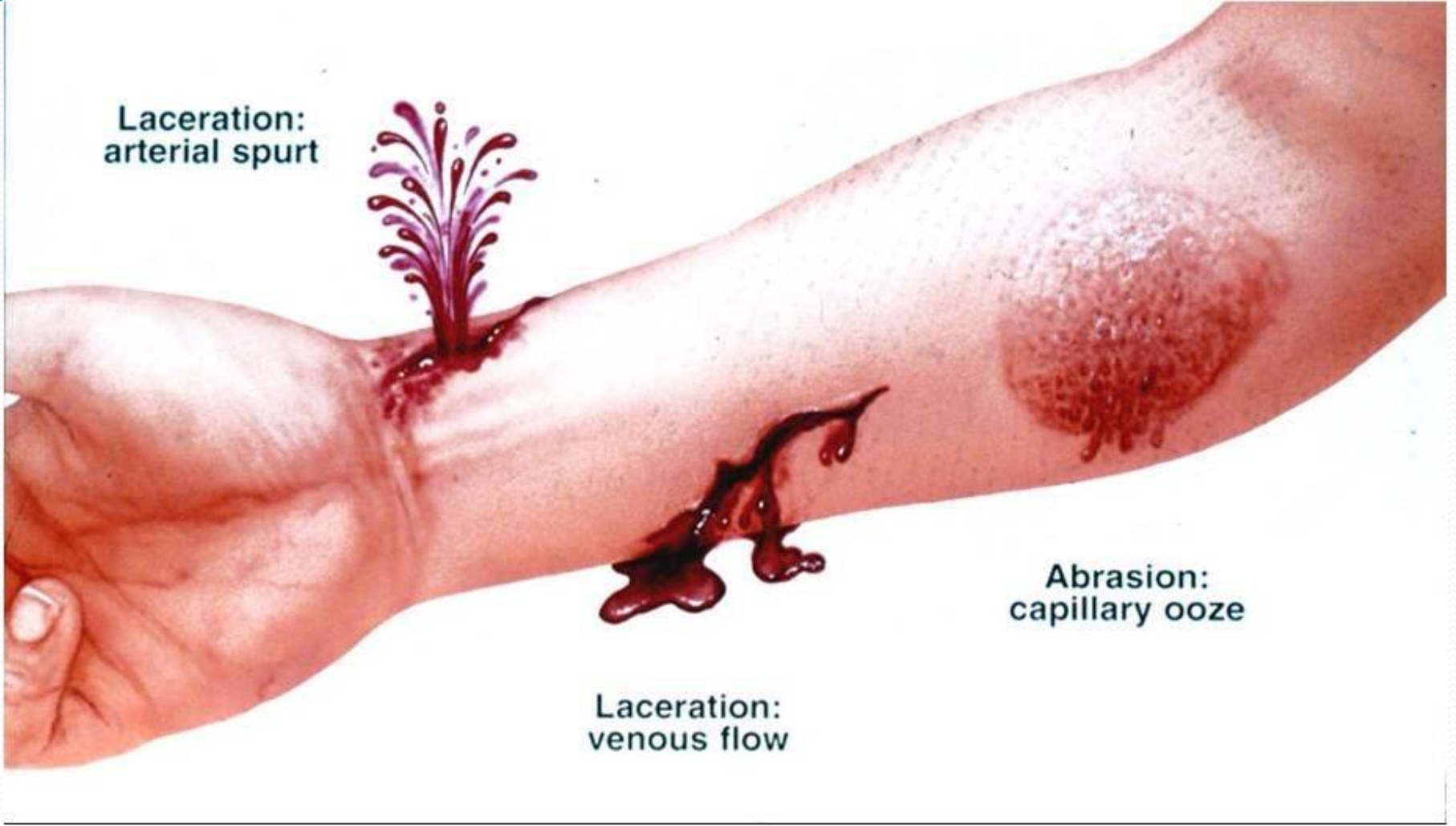
A. Vücutta kanın aktığı bölgeye göre 3 çeşit kanama vardır.

- **Dış kanamalar:** Kanama yaradan vücut dışına doğru olur.
- **İç kanamalar:** Kanama vücut içine olduğu için gözle görülemez.
- **Doğal deliklerden olan kanamalar:** Kulak, burun, ağız, anüs, üreme organlarından olan kanamalardır.

B. Damar Yapısına Göre Kanamalar :

- 1. Atardamar kanaması:** Açık kırmızı renkli, kalp atışıyla uyumlu şekilde kesik ve fişkırarak akar.
- 2. Toplardamar kanaması:** Koyu kırmızı renkli ve sızıntı şeklinde akar.
- 3. Kılcal damar kanaması:** Küçük kabarcıklar şeklindedir.

KANAMA ÇEŞİTLERİ

- ❖ *Kanamamanın değerlendirilmesinde, şok belirtilerinin izlenmesi çok önemlidir.*

Vücutta Baskı Uygulanacak Noktalar Nelerdir?

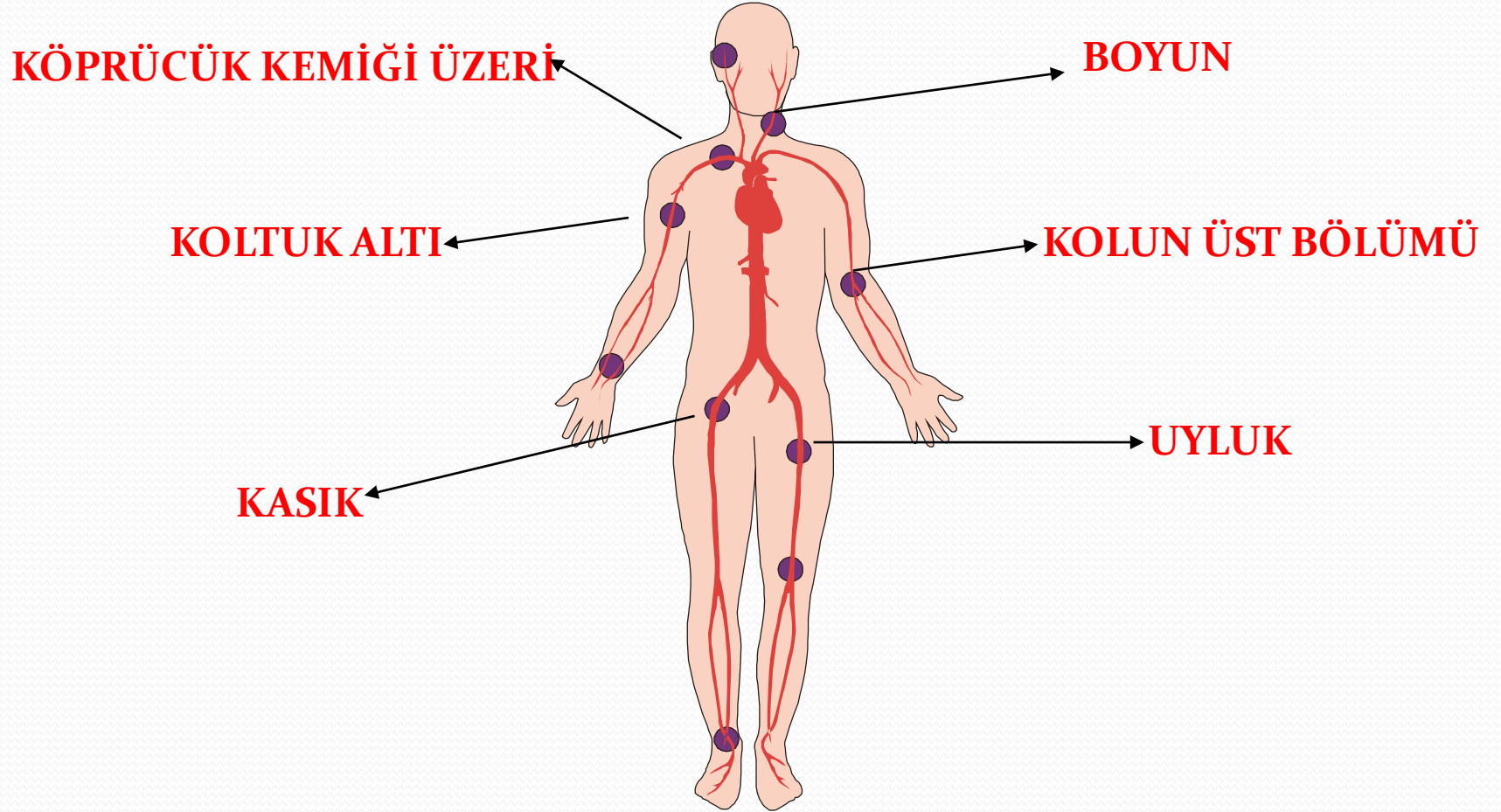
Atardamar kanamalarında kan basınç ile fışkırır tarzda olur. Bu nedenle, kısa zamanda çok kan kaybedilir. Bu tür kanamalarda asıl yapılması gereken, kanayan yer üzerine veya kanayan yere yakın olan bir üst atardamar bölgesine baskı uygulanmasıdır.

Vücutta bu amaç için belirlenmiş baskı noktaları şunlardır:

Vücutta Baskı Uygulanacak Noktalar Nelerdir?

- **1-Boyun** : Boyun atardamarı (şah damarı) baskı yeri
- **2-Köprücük kemiği üzeri** : Kol atardamarı baskı yeri
- **3-Koltukaltı** : Kol atardamarı baskı yeri
- **4-Kolun üst bölümü** : Kol atardamarı baskı yeri
- **5-Kasık** : Bacak atardamarı baskı yeri
- **6-Uyluk** : Bacak atardamarı baskı yeri

Baskı Noktaları

Kanamalarda İlk Yardım Uygulamaları Nelerdir?

Dış Kanamalarda İlk Yardım

- İlkyardımcı kendini tanıtır ve hasta yaralı sakinleştirilir,
- Hasta/ yaralı sırt üstü yatırılır,
- Hasta/yaralının durumu değerlendirilir (ABC),
- Tıbbi yardım istenir (112),
- Yara ya da kanama değerlendirilir,
- Kanayan yer üzerine temiz bir bezle bastırılır,

Kanamalarda İlk Yardım Uygulamaları Nelerdir?

Dış Kanamalarda İlk Yardım

- Kanama durmazsa ikinci bir bez koyarak basıncı arttırılır,
- Gerekirse bandaj ile sararak basınç uygulanır,
- Kanayan yere en yakın basınç noktasına baskı uygulanır,
- Kanayan bölge yukarı kaldırılır,

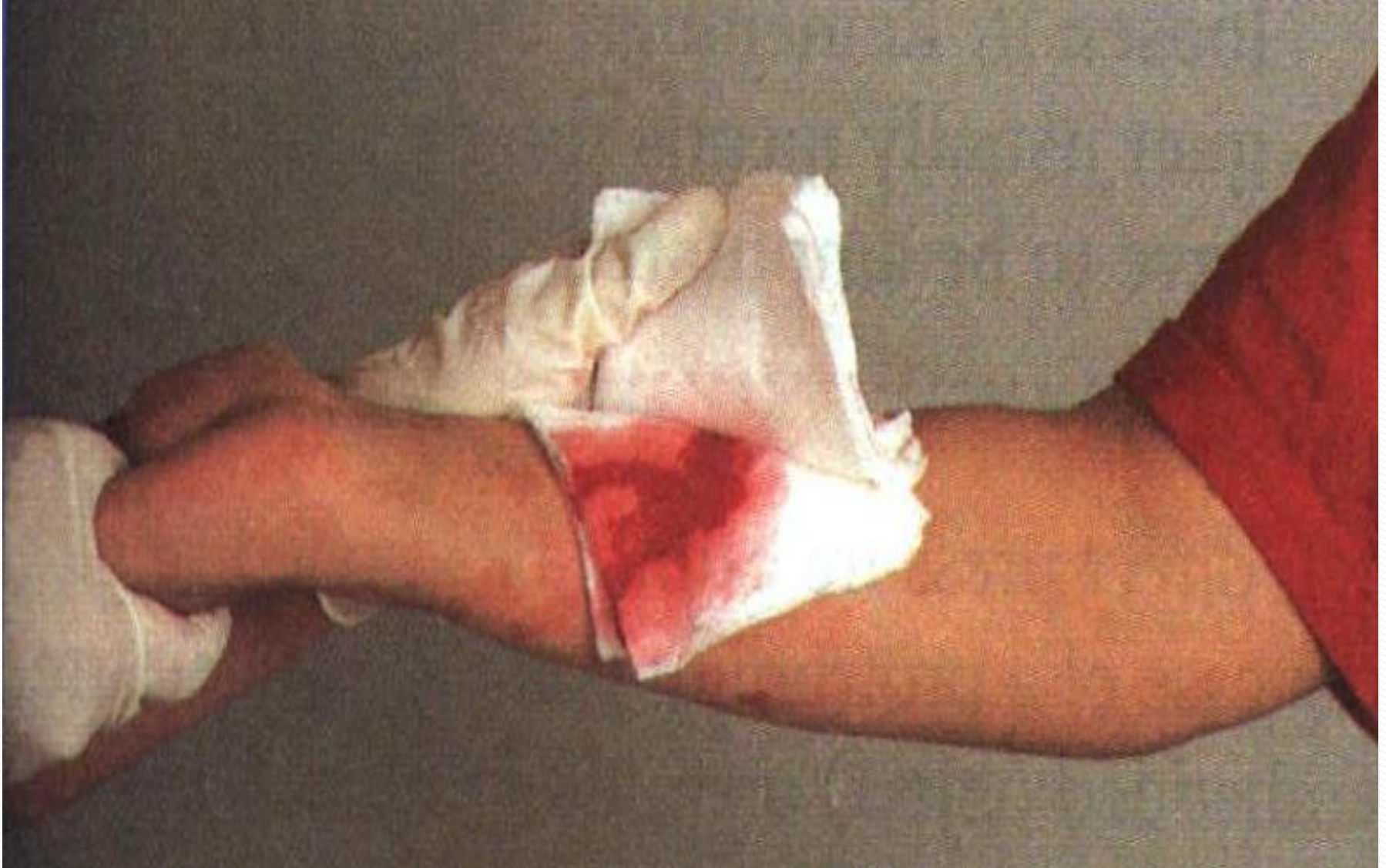
Kanamalarda İlk Yardım Uygulamaları Nelerdir?

Dış Kanamalarda İlk Yardım

Kanamalarda İlk Yardım Uygulamaları Nelerdir?

Dış Kanamalarda İlk Yardım

Kanamalarda İlk Yardım Uygulamaları Nelerdir?

Dış Kanamalarda İlk Yardım

Kanamalarda İlk Yardım Uygulamaları Nelerdir?

Dış Kanamalarda İlk Yardım

Dış kanamalarda ilk yardım:

- Çok sayıda yaralının bulunduğu bir ortamda tek ilk yardımcı varsa, yaralı güç koşullarda bir yere taşınacaksa, uzuv kopması varsa ve/veya baskı noktalarına baskı uygulamak yeterli olmuyorsa boğucu sargı (turnike) uygulanır,
- Kanayan bölge dışarıda kalacak şekilde hasta/yaralının üstü örtülür,
- Şok pozisyonu verilir,
- Yapılan uygulamalar ile ilgili bilgiler (boğucu sargı uygulaması gibi) hasta/yaralının üzerine yazılır,
- Yaşam bulguları sık aralıklarla (2-3dakikada bir) değerlendirilir
- Hızla sevk edilmesi sağlanır.

İç Kanamalarda İlk Yardım:

İç kanamalar, şiddetli travma, darbe, kırık, silahla yaralanma nedeniyle oluşabilir. Hasta/yaralıda şok belirtileri vardır. İç kanama şüphesi olanlarda aşağıdaki uygulamalar yapılmalıdır:

iç Kanamalarda İlk Yardım:

- Hasta/yaralının bilinci ve ABC si değerlendirilir,
- Tıbbi yardım istenir (**112**)
- Üzeri örtülerek ayakları 30 cm yukarı kaldırılır,
- Asla yiyecek ve içecek verilmez,
- Hareket ettirilmez (özellikle kırık varsa),
- Yaşamsal bulguları incelenir,
- Sağlık kuruluşuna sevki sağlanır.

İç Kanamalarda İlk Yardım:

Hangi Durumlarda Boğucu Sargı (turnike) Uygulanmalıdır?

- Çok sayıda yaralının bulunduğu bir ortamda tek ilkyardımcı varsa (kanamayı durdurmak ve daha sonra da diğer yaralılarla ilgilenebilmek için),
- Yaralı güç koşullarda bir yere taşınacaksa,
- Uzuv kopması varsa,
- Baskı noktalarına baskı uygulamak yeterli olmuyorsa

Hangi Durumlarda Boğucu Sargı (turnike) Uygulanmalıdır?

Hangi durumlarda boğucu sargı (turnike) uygulanmalıdır?

Boğucu sargı uygulaması kanamanın durdurulamadığı durumlarda başvurulacak en son uygulamadır. Ancak eskisi kadar sık uygulanmamaktadır. Çünkü uzun süreli turnike uygulanması sonucu doku harabiyeti meydana gelebilir ya da uzvun tamamen kaybına neden olunabilir.

Boğucu Sargı (turnike) Uygulamasında Dikkat Edilecek Hususlar Neler Olmalıdır?

- Turnike uygulamasında kullanılacak malzemelerin genişliği en az 8–10 cm olmalı,
- Turnike uygulamasında ip, tel gibi kesici malzemeler kullanılmamalı,
- Turnikeyi sıkmak için tahta parçası, kalem gibi malzemeler kullanılabilir,
- Turnike kanama duruncaya kadar sıkılır, kanama durduktan sonra daha fazla sıkılmaz,

Boğucu Sargı (turnike) Uygulamasında Dikkat Edilecek Hususlar Neler Olmalıdır?

- Turnike uygulanan bölgenin üzerine hiçbir şey örtülmez,
- Turnike uygulamasının yapıldığı saat bir kağıda yazılmalı ve yaralının üzerine asılmalı,
- Uzun süreli kanamalarda turnike uygulamalarında, kanayan bölgeye göre 15-20 dakikada bir turnike gevşetilmeli,
- Turnike uzvun koptuğu bölgeye en yakın olan ve deri bütünlüğünün bozulmamış olduğu bölgeye uygulanır.
- Turnike, kol ve uyluk gibi tek kemikli bölgelere uygulanır, ancak önkol ve bacağa el ve ayağın beslenmesini bozabileceği için uygulanmaz. Uzun kopması durumlarında, önkol ve bacağa da turnike uygulanabilir.

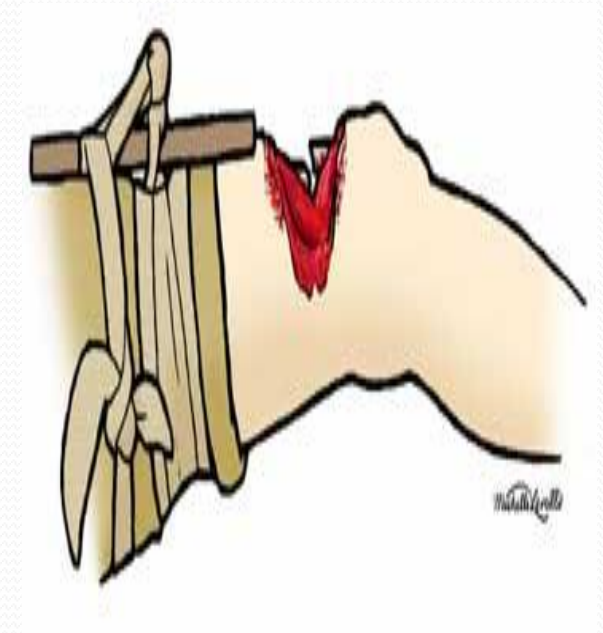
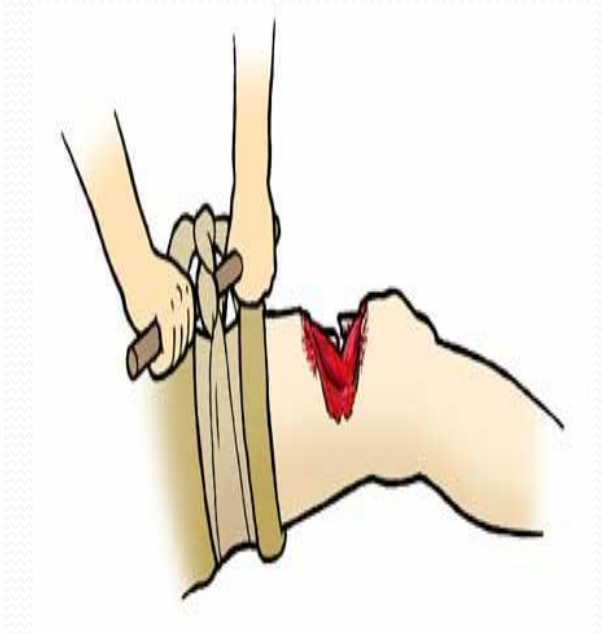
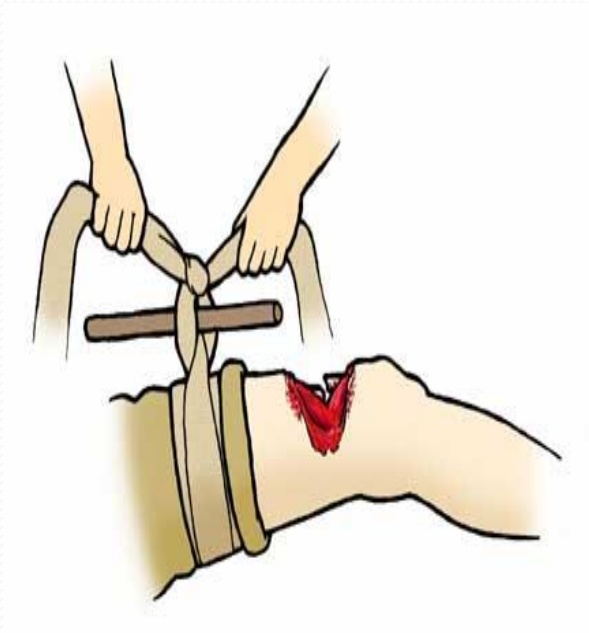
BOĞUCU SARGI (TURNİKE) UYGULAMA TEKNİĞİ

- İlk yardımcı eline geniş, kuvvetli ve esnemeyen bir sargı alır,
 - 2- Şerit yarı uzunluğunda katlanır, uzuv etrafına sarılır,
 - 3- Bir ucu halkadan geçirip çekilir ve iki ucu bir araya getirilir,
 - 4- Kanamayı tamamen durduracak yeterlikte sıkı bir bağ atılır,
-
- ❖ Sargının içinden sert cisim (kalem gibi) geçirilir ve uzva paralel konuma getirilir,
 - ❖ Kanama durana kadar sert cisim döndürülür,

BOĞUCU SARGI (TURNİKE) UYGULAMA TEKNİĞİ

- 5- Sert cisim uzva dik konuma getirilerek sargı çözülmeyecek şekilde tespit edilir,
- 6- Hasta/yaralının elbisesinin üzerine, adı ve turnikenin uygulandığı zaman (saat ve dakika) yazılı bir kart iğnelenir,
- 7- Çok sayıda yaralı olduğunda, yaralının alnına rujla veya sabit kalemle "turnike" veya "T" harfi yazılır,
- 8- Hasta/yaralı pansuman ve turnikesi görülecek şekilde battaniye ile sarılır,
- 9- Turnike 15-20 dakika aralıklarla gevşetilir, sonra tekrar sıkılır.

BOĞUCU SARGI (TURNİKE) UYGULAMA TEKNİĞİ

BOĞUCU SARGI (TURNİKE) UYGULAMA TEKNİĞİ

UZUV KOPMASI DURUMUNDA İLK YARDIM UYGULAMA TEKNİĞİ

- 1- Kopan parça temiz su geçirmez ağzı kapalı bir plastik torbaya yerleştirilir,
- 2- Kopan parçanın bulunduğu torba buz içeren ikinci bir torbanın içine konur,
- 3- Kopmuş uzuv parçasının bulunduğu plastik torba ağzı kapatıldıktan sonra, içerisinde 1 ölçek suya 2 ölçek buz konulmuş ikinci bir torbaya ya da kovaya konulur. Bu şekilde, kopmuş uzuv parçasının buz ile direkt teması önlenmiş ve soğuk bir ortamda taşınması sağlanmış olur.

BOĞUCU SARGI (TURNİKE) UYGULAMA TEKNİĞİ

UZUV KOPMASI DURUMUNDA İLK YARDIM UYGULAMA TEKNİĞİ

- 4- Torba hasta/yaralı ile aynı vasıtaya konur, üzerine hastanın adı ve soyadı yazılır, en geç 6 saat içinde sağlık kuruluşuna sevk edilir,
- 5- Tıbbi birimler haberdar edilir (112).

ŞOK

ŞOK

Şok nedir?

Kalp-damar sisteminin yaşamsal organlara uygun oranda kanlanma yapamaması nedeniyle ortaya çıkan ve tansiyon düşüklüğü ile seyreden bir akut dolaşım yetmezliğidir.

Kaç çeşit Şok vardır?

Nedenlerine göre 4 çeşit şok vardır:

- Kardiyojenik şok (Kalp kökenli)
- Hipovolemik şok (Sıvı eksikliği)
- Toksik şok (Zehirlenme ile ilgili)
- Anaflaktik şok (Alerjik)

Şok Belirtileri Nelerdir?

- Kan basıncında düşme
- Hızlı ve zayıf nabız
- Hızlı ve yüzeysel solunum
- Ciltte sođukluk, solukluk ve nemlilik
- Endişe, huzursuzluk
- BaŐ dönmesi,
- Dudak çevresinde solukluk ya da morarma
- Susuzluk hissi
- Bilinç seviyesinde azalma

Şokta İlk Yardım Uygulamaları Nelerdir?

- Kendinin ve çevrenin güvenliği sağlanır,
- Hasta/yaralı sırt üstü yatırılır,
- Hava yolunun açıklığı sağlanır,
- Hasta/yaralının mümkün olduğunca temiz hava soluması sağlanır,
- Varsa kanama hemen durdurulur,
- Şok pozisyonu verilir,
- Hasta/yaralı sıcak tutulur,
- Hareket ettirilmez,
- Hızlı bir şekilde sağlık kuruluşuna sevki sağlanır (112),
- Hasta/yaralının endişe ve korkuları giderilerek psikolojik destek sağlanır.

Şok Pozisyonu Nasıl Verilir?

- Hasta/yaralı düz olarak sırt üstü yatırılır,
- Hasta/yaralının bacakları 30cm kadar yukarı kaldırılarak, bacakların altına destek konulur (Çarşaf, battaniye yastık, kıvrılmış giysi vb.),
- Üzeri örtülerek ısıtılır,
- Yardım gelinceye kadar hasta / yaralının yanında kalınır,
- Belli aralıklarla (2-3 dakikada bir) yaşam bulguları değerlendirilir.

Şok Pozisyonu Nasıl Verilir?

Şok Pozisyonu Nasıl Verilir?

Doğal Deliklerden ıkan Kanamalarda İlk Yardım:

- **Burun kanaması:**
 - Hasta/yaralı sakinleştirilir, endişeleri giderilir,
 - Oturtulur,
 - Bařı hafifçe ne eđilir,
 - Burun kanatları **5 dakika süre ile** sıkılır,
 - Uzman bir doktora gitmesi sağlanır.

Doğal Deliklerden ıkan Kanamalarda İlk Yardım:

- **Burun kanaması:**

Kulak kanaması:

- Hasta/yaralı sakinleştirilir, endişeleri giderilir,
- Kanama hafifse kulak temiz bir bezle temizlenir,
- Kanama ciddi ise, kulağı tıkamadan temiz bezlerle kapanır,
- Bilinci yerinde ise hareket ettirmeden sırt üstü yatırılır, bilinçsiz ise kanayan kulak üzerine yan yatırılır,
- Kulak kanaması, kan kusma, anüs, üreme organlarından gelen kanamalarda hasta/yaralı kanama örnekleri ile uzman bir doktora sevk edilir.

Kulak kanaması:

Kanamalarda Üçgen Bandaj Uygulaması Nasıl Yapılmalıdır?

Üçgen bandaj, vücudun değişik bölümlerinde **bandaj** ve/veya **askı** olarak kullanılabilir. Üçgen bezin tepesi tabanına doğru getirilip yerleştirilir, sonra bir ya da iki kez daha bunun üzerine katlanarak istenilen genişlikte bir sargı bezi elde edilmiş olur.

Kanamalarda Üçgen Bandaj Uygulaması Nasıl Yapılmalıdır?

Elde üçgen bandaj uygulama:

Parmaklar, üçgenin tepesine gelecek şekilde el üçgen sargının üzerine yerleştirilir. Üçgenin tepesi bileğe doğru katlanır. Elin sırtında, üçgenin uçları karşı karşıya getirilir ve çaprazlanır, bilek seviyesinde düğümlenir.

Ayağa üçgen bandaj uygulama:

Ayak, üçgenin üzerine düz olarak, parmaklar üçgenin tepesine bakacak şekilde yerleştirilir. Üçgen bandajın tepesini ayağın üzerinde çaprazlayacak şekilde öne doğru getirilir. İki ucu ayak bileği etrafında düğümlenir.

Kanamalarda Üçgen Bandaj Uygulaması Nasıl Yapılmalıdır?

Dize üçgen bandaj uygulama:

Üçgenin tabanı dizin 3-4 parmak altında ve ucu dizin üzerine gelecek şekilde yerleştirilir. Dizin arkasından uçları çaprazlanır, dizin üstünde uçları düğümlenir.

Göğse üçgen bandaj uygulama:

Üçgenin tepesi omuza yerleştirilir ve tabanı göğsü saracak şekilde sırtta düğümlenir. Bu düğüm ile üçgenin tepesi, bir başka bez kullanılarak birbirine yaklaştırılarak bağlanır.

Kalçaya üçgen bandaj uygulama:

Üçgenin tabanı uyluğun alt kısmının etrafında düğümlenir, tepesi ise belin etrafını saran bir kemer ya da beze bağlanır.